

ЫН

СОВЕТ ЗВЕЛЕЛИНИНГ КОМУНИСТИК ПАРТИЯЗЫНЫНГ ТЫВА ОБЛАСТЬ БОЛГАН КЫЗЫЛ ХООРАЙ КОМИТЕТТЕРИНИНГ, АЖЫЛЧЫ ЧОННАР ДЕПУТАТТАРЫНЫНГ ОБЛАСТЬ БОЛГАН ХООРАЙ СОВЕТТЕРИНИНГ ОРГАНЫ

1955 ИЮЛЬ 2 СУББОТА № 132 (3326) Өртөө 20 коп.

ССРЭ-нің национал парламент бөлүүн тургузарынын болгаш ооң парламенттер арасынын эвелелине киреринин дугайында айтырыг талазы-биле ССРЭ-нің Дээди Советинин депутаттарынын чөвүлел хуралы (1 арын).
Сиген кезилдезинге баштайгы чедишкиннерин быжыглаар (1 арын).
А. Ханчин.—Куйбышевтин хойжулары (1 арын).

ПАРТИЯНЫ АМЫДЫРАЛ: М. Чамбал-оол.—Январь Пленумунун шийтирилери чедишкенин боттандырар (2 арын).
М. Солен.—Болжотта партия бөлүктөрү (2 арын).
А. Григорьев.—Политияг баштап өртем билдерин центерлерге билтедигин органдарынын амын бедик тенгече (2 арын).
П. Ушанов.—Мал кажаларынын тургунун шынарын ажыктер (3 арын).

А. Шатлов.—Делегейде болуп турар чоруктарынын доңуздулдуу (3 арын).
Тайбынның Бүгү-делегей Ассамблеясынын кыйгыры (4 арын).
Тайбынның Бүгү-делегей Ассамблеясында (4 арын).
Югославиянын, АКШ-тын, Англиянын болгаш Франциянын аразында чугала-жымыкчылар дугайында тускай дынамыг (4 арын).

Бүгү тарылгаларнык ажаалдазын үлегерлиг чорудар

Совет Тываңың социалисттик бедее ажал-агылынын ажыдакчылары бештиң уруг совет Терезин чуртвуустун бүгү ажалчы чоннары-биле келе ССРЭ-ның январь Пленумунун төгүлүг шийтирилген амьдыралга чедишкенин боттандыргаш кызыл демисекин турларлар. уаустун социалисттик чарыжын калетин амынды түнеллиге областың болды ма, а болгаш совхозтары өрктө чылдык ужул бодаларга бы чылдык кезде ажалчы чок, уауруларынын тарылганын өзгөн. Мал кажал болгаш бедик агрономиянын дегерини шийтирген.

Чиктедип турар. Машина-трактор станцияларынын ажыдакчылары тарылгаларын ажаалдазын чөгүр үезинде болгаш эки шынары чорудар дээш кезде ажал-агыл артердеринге бүгү кемчелер-биле дуздалжыр журрут.

Чаа-Хөл районунуң колхозтары болгаш МТС дүжүт дээш демисекин кошкып чорудуп турар. Барык-ла июнь ортанга чедир Молотов аттыг колхоз чүткө 36, Сталин аттыг колхоз 15 гектар тараа сугтарган, ол-ла үеге чедир Ленин аттыг, «Тиледеге» колхозтар тараа культуларынын чагыс гектары-да сугтарбаан. Үчүнчүлүк ол районунуң колхозтары тараанын бирги сугтарылганын хождуткан. Тараа шөүндө бок үнүштер аштарыннын ажылы дык оозданд турар. Сталин аттыг колхозтун чаа үнүш олурар тараанын мал чаза бамып, чип турган.

Тес-Хем, Кызыл районнарын колхозтары тараа культуларынын, кукурузанын ногаа болгаш картофелдин ажаалдазын багай чорудуп турар. Тес-Хемдик Калинин аттыг колхозу чаксы тарылганын агрохемиятыг хуусаалдан дыка хождуткан, бирги сугтарылганда бүгү тараанын чүткө үнүш бир кезини сугтарган. Сайгында өлгөн чий тараа бугазы кылдынаан ужурунда сугтар-биле хандыртылган.

Кызыл районунуң «Черья» колхозу (даргазын эш Никитин, агроном эш Широков) кукуруза ажал эстеринин ажылы барык-ла боттандырбай турган, 29 гектар кукуруза шөүндө уаалар-даа, дөрбөччи-нер-даа көзүбей турган. Инда кукурузанын үнүжү эки өзүн үнө-даа, ону бок үнүштер дүй алган. Болжолчулар кукуруза шөүндө бок үнүштерин доп-доран аштар артылар, уларын хол-биле онгарлап кылаш, оларга өң эки өздөлдөг ий-ий үнүштерин артылар ужурут. Чидиг биветинин калбаа биствг культи-ваторлар-биле узун дугалар болгаш доора угланшыкынарга кукуруза тарылгаларын одутулар аразынын маанывла 3-4 катап сайырадылган, кукурузанын өзү үнү үезинде бок ашталгыны ий ден өзгөн эвес болгаш уларын дескандар хөрүнүнү үлдүрүшкенин, эстерип үлдүрүшкенин ий сугтарылганы болгаш органиктыг база минеральдыг удрбенилер-биле үнүштерин ий катап кемтерилгенин эвечорчлар чоруткан турар.

Областын алаан хой колхозтарында болгаш совхозтарында тараа, ногаа, картофель культуларынын болгаш кукурузанын чайгы ажаалдазын кемиче чоң чорудуп турарынын өске-даа фактылары бар дээрин демделээр керек. Оң чылдагалар болза, ламыктын мурунда партия, совет, кезде ажал-агыл организанынын болгаш ажал-агылдарынын удуруучуларынын база агрономнарын тараанын күрүшүнө бок чугула кемчелерин чедир үнөлөп көрбей турарында болур.

Партия райкомнарын, райкукеомнарын болгаш МТС-терин удуруучуларын хууладеги болза, колхоз бургуңде ажал-херектин байдалын доп-доран тодаргайлап көргөш, тарылгаларын ажаалдазында четтеринин дүргөн кылдарын хандырар турар чугула кемчелерин боттандырар болур. МТС-тер бок шийтирилген хуңерде бүгү бар техниканын тарылгаларын ажаалдазына долу, бедик бүдү-рүчүдүг ажыларга чугула. Кезде ажал-агыл артерлерин эвг квалитеттери, чепек-херекселерин чайгы ажыларга бүрүн кирери чугула.

Көдөйүн ажал-ишчилеринин бир чугула сорулганы болза, кезде ажал-агылнын хоралакчыларын узутвары дээш демисекери болур. Тарааны өргөлөр, күкүлдерин, куштан болгаш өске-даа хоралак чылдарын шыгын камгалар керек. Көдө комсомолчуларын, амыктарын болгаш шонерлерин 1955 чылдык бедик дүжүтүн чедип алыр дээш походе комсомол организациялары мобилизацияар ужурут.

Тарылгаларын ажаалдын эки чорударынын бок шийтирилген хуңеринде колхозтарын, МТС-терин болгаш совхозтарын партия, комсомол организацияларынын ролу олаа бедик турар. Оларнын хүдөөлөгиз болза, хову ажыларында кезде ажал-ишчилерин билдинг мобилизациялары, күш-ажыга бедик көргүтүлгөр дээш социалистик чарышты улам-на калбартыр, алакевтиндик дүжүт дээш демисекче бүгү улустун кыйгырын турар чалбыштыг өстерин массанын ортузунга центердери болур.

Тараа дузаар план күүсетинген
КАРШИ. Шахрибабский районунуң колхозтары Башка-Дарья областа ламыктын муруна тараа дузаар планын күүсеткен. Чирячинский Катебский, Бассанский Бешевский районнарында кезде ажал-агыл артерлерин өрктөш чылдык бө үезинде дүжүтүлгөрүлгөн.

Тараа ажаан алышкынны эгелээн
АСТРАХАНЬ. Камызяк машина-трактор станциянын хандырын турар колхозтарында күзүн тараан кызылганын ажаан алышкынны эгелээн. Крпскей аттыг кезде ажал-агыл артеринде ком

Москва бөгүн. Большая Садовая кудумчузу. Фото Н. Грановскийн.

ССРЭ-нің национал парламент бөлүүн тургузарынын болгаш роң парламентилер аразынын эвелелине киреринин дугайында айтырыг талазы-биле ССРЭ-нің Дээди Советинин депутаттарынын чөвүлел хуралы

1955 чылдын июнь 29-га Кремльде ССРЭ-нің Дээди Советинин Москвада турар депутаттарынын М. А. Янов даргазын чөвүлел хуралы болуп өрктөн. Чөвүлел хуралга 133 депутат киришкен.
Чөвүлел хуралга ССРЭ-нің Национал парламент бөлүүн тургузарынын болгаш парламентилер аразынын эвелелине оң кирер дугайында айтырыгын чугалажып көргөн.
Чөвүлел хуралдын кирижкичлери парламентилер аразынын эвелелине уставы-биле танышкан, ол устав болза, Эвеледиг сорулганы—бүгү парламентилерин кежигүнеринин аразына боттары шуут харылжырын чорудар болгаш күрүшелерин аразына кады ажыдакчыларын баз удустар аразынын тайбынын быжылаарынын таламын биле каттыккан амыкларын чорударына оларын каттыштыры болур деп айткан турар. Чөвүлел хуралга олурган депутаттар Парламентилер аразынын эвелелине каттыккан болгаш ССРЭ-нің Национал парламент бөлүүн тургусаннар.
Чөвүлел хурал ССРЭ-нің парламент бөлүүнө кирер деп санал-биле ССРЭ-нің Дээди Советинин бүгү депутаттарына кыйгырыг үлдүргөн. ССРЭ-нің парламент бөлүүнү тургузарынын болгаш ооң парламентилер аразынын эвелелине киреринин дугайында айтырыг талазы-биле ССРЭ-нің Дээди Советинин депутаттарынын чөвүлел хуралы (1 арын).
Сиген кезилдезинге баштайгы чедишкиннерин быжыглаар (1 арын).
А. Ханчин.—Куйбышевтин хойжулары (1 арын).

дүгүч Парламентилер аразынын эвелелине кирерин ССРЭ-нің Дээди Советинин 1955 чылдын февраль 9-тагы Декларациянын үндөмүнө дүжүтүп турар болгаш ССРЭ-нің Дээди Советинин депутаттары-биле өскө чурттарын парламентилерин кежигүнеринин аразына шуут харылжылаарын тургузарына илг бээр деп кыйгырында демделеп турар.
ССРЭ-нің Дээди Советинин депутаттарынын чөвүлел хуралына Парламентилер аразынын эвелелине ССРЭ-де Парламент бөлүүнү дугайында дүрүмү хүдөөп алган болгаш бөлүктү түр бөрүзүн сонгаан. ССРЭ-нің Парламент бөлүүнү түр бөрүзүн даргазына депутат Д. Т. Шатлов, оң оралакчыларына депутаттар О. В. Куусинен болгаш М. А. Янов олар сонугу турганар. Парламентилер аразынын эвелелине чөвүлелге төлөөкчилер кылган депутаттар Н. А. Михайлов биле Ю. И. Палецкий оларын сонгаан.
ССРЭ-нің Национал парламент бөлүүнү, тургустунганын болгаш оң Парламентилер аразынын эвелелине киреринин дугайында айтырыг талазы-биле ССРЭ-нің Дээди Советинин депутаттарынын чөвүлел хуралы (1 арын).
Сиген кезилдезинге баштайгы чедишкиннерин быжыглаар (1 арын).
А. Ханчин.—Куйбышевтин хойжулары (1 арын).

„Солтанат“ деп уран-чечен чаа фильм
ФРУНЗЕ. Киргизиянын дугайында бир дугалар өнүгү уран-чечен кино чурук болур „Солтанат“ деп фильм Фрунзе болган Пржевальский хоорайларынын кино-атерлеринин экраннарында үнүш өгөдөн. Инда бедик даргыс Носык-Кулыг чындык колхозчуларынын болгаш малчынарын тургузучу күш-ажылынын дугайы чугалап турар.
Ол кино-чуруту „Мофалым“ кинохудудуиз кылып үндүргөн. „Солтанат“ деп кино-чуруту кылыгыраа илпекчилгн киргизден дөш Киргиз ССР-нің Дээди Советинин Президиуму кинохудудуиз чылдык хой болуп ажыдакчыларын хүндүг бажиктер-биле шаялаан.

Куйбышевтин хойжулары
Бология артеринин мичуринчы аргаларын болгаш организанын усталышкыннына дашыгы байдалдын саядарынын дугайында өөрдигин ажылаашмаан, олар черкесскиянын калыг дүктүг хойларын роми-марш деп артыг уксалыг кошкарлар-биле хайлак-таштарын эгелээн.
Хой кишилик коллективтин өртем-шан-чылөк ажылы он бир чыл уламчылаан. Ол ажал он-он колхозтарын фермаларына жортууну турган, адак сөөндө үрө-түнөдди берген. Элкар, дүкүлү, дүргөн көөр хойларын ала-чурт чаа уксалын эстерген, анза „Куйбышевтин“ деп атты тывыска. Кошкин болгаш Кутузов районнарына бок чаа уксалын баштайгы он ий урелел фермаларын тургускан. Ол хойлар кыштын соонуга болгаш чайнын үнелине өй шыдажыр, ырак черлерге чоруп шыдаар аргалыг, козыдан ырак оларларже сүрүн каларына тааржыр болар.
Куйбышевтин хов бедик продуктуу-биле онзалдынар. Бо уксалын кошкарларын ортумак илгид денгизин 95—110 килограмм чедип турар. Чамдык хойлар 6—8 килограмм дүктү берип турар. Куйбышевтин хойларынын бир зай дески шпаледе тургугула, узуну 18—20 сантиметр дүгү өртем-шанчылаа алабан черлеринде бедик үнөлдөгенин алган, камбөдүг артышкына болгаш трико-таж үлөтүрүнө калбаа-биле амыкталып турар.
Хойларын Куйбышев уксалын эстертүп дөш РСФСР-нің 300 техниктеринге, кезде ажал-агылнын областы эргелел-чид чанында урелел хөрөөнү таламын-биле улау инспектору В. Ватагина, Кошкин күрүнүн урелел маллар өстүрер чегинин улау зоотехниги Д. Некрасова болгаш «Илгичинин чырыткымы» колхоз-тун хойжуу Н. Ежовага Сталинчы шаңналды тывыскаан.
Хойларын Куйбышев уксалын улам-на нестереп турар. Чедип чылдык шпалде бедик продуктуг хойларын баш санын областа барык беш катап көзүлгөн. Куйбышевтин хов Москва, Пенза, Тамбов об-

Сиген кезилдезинге баштайгы чедишкиннерни быжыглаар

СЭКП ТК-ның январь Пленумунун төгүлүг доктаалын амыдыралга чедишкенин боттандыраарын бир чөл чүтүл болза, инитинин малын быжыг көм-суур-биле хандырар болур. Бо чугула сорулганы Каз-Хөл районунуң колхозчу ажал-ишчилер, партия, совет организациялары үлегерлиг күүсөдүр дээш шийтирилген демисекче кирген.

Районунуң кезде ажал-агыл артерлеринин хой кезин июнь 25-тен эгелеп сиген кезилдезинге массалык-биле кирешкен. МТС-тин колхозтарда ажаалдап берип турар трактор бригадалары бүгү кезде ажал-агыл машиналарынын күжүн ажылап, сиген кезилдезинге организастыг кирген.

Агаар-бойдустан таарымча чок байдын, сигенини үнүжү ам-даа өки чедишкен тургускан, «Сталинчы орук», «Октябрь 30 чыл», «Ленинчи орук», «Кызыл туз» колхозтар сиген кезилдезинин түдүк-тошкыныча шуудай кирген. Ам үеге кодулуду дагалар эдкерилген, сугар уналарында болгаш ой-чктерден шилде кезинкини чоруп турар.

Районга бир-де дугалары «Октябрь 30 чыл» колхоз (даргазы эш Целишев) сиген кезип эгелээн. Үчүнчүлүк ол ам үеге өске колхозтарын мурунула чоруп турар. Июнь 27-де түнөлдө өзуулар амырга, колхоз 250 гектар чегинин сигенини кескен, 970 центнер сигенини сарааттан алган. Кескен сигенини бөөлөр, хөпөңөөр таламы-биле Салчак Суьыга удуруган 11 кишилик амыктар эвечору июнь 26-да 375 центнер сигенини бөлүп хөпөңөөр. Ол шынап сиген кезилдезинг Е. Килин, В. Спиринин хуңде улау-норманы 130—140 хуу күүсөдип, мурунчык болуп турар. Сиген ажаан алышынында колхозтун 37 кемчигүнери, 16 эвээрти үргүчү ажылап турар.

Колхозтун төп мал фермазынын чанында узуну 38 метр, калбаа 4 метр сизос онгарын баскан. Ол онгарга кукуруза болгаш тарымак тоорук сытарын сизостаар төдөө, ону тус-түс секциялар кылдып дерири, ам оң интикин дериизини кылып эгелээн. Анза 68 гектар чегинин кукуруза, 28 гектарын тарымал тоорук кирериз. Ол шынап сиген сизоста 4 онгарлар барза кастыган.

Баштайгы хуңерде «Ленинчи орук» колхозта—70 гектар сиген кезинген, 162

центнер сарааттанган, «Кызыл туз» колхозта 25 гектар чегинин сигени, «Сталинчы орук» колхозта 47 гектар сиген кезинген. «Сталинчы орук» колхозтун Кара-сугда сиген шөүндө эш Нымыл-оога удуруган бөөлөр, хөпөңөөр болгаш сарааттар амыктар эвечору баштайгы хуңерде 250 хөпөңөөр, 2 сараатты тургускан. Инда агаттар-биле сиген кезип турар Момбуртук, Доржу олар ажалдап турар.

Сиген кезилдезинин баштайгы хуңеринде илереп турар чамдык четистерин баз демделээри эргекче чугула. Чамдык Молотов аттыг, «Тиледеге» дөш чикеттик колхозтарында баштаар черлер боттарынын демисекерлеринде шилдип кезип болур сиген турда-ла, амга чедир чылмын, бок чугула кампанынча кирерин саадап турарлар. Ол шынап оларга ажаалдап берип турар трактор бригадаларын ажал-биле четпес хандырар турар. Аар күш-ажылы кылдыр кижиерин эвг, сметана, ногаа аймак-биле чедир хандырбай эелген. Шалангы «Тиледеге» колхозун хөпөңөөрлөр эвг, сметана, согуна, күлүч дөш шынап кемчерин хаа берип турар.

Ол шынап хову тураларында, трактор бригадаларында политик-массалыг ажылар вууд денелдеп, «Тиледеге» колхозта № 7 трактор бригадыга чаа солунгар, жүрт-налар болгаш номнар чедирбей турар, сөөлгү айларда агитаторлар шуут барбастаан. Инда комсомол эге организанынын ажаалдамын турар.

«Сталинчы орук», «Октябрь 30 чыл» колхозтарын сиген ажаан ап турар шөүлдеринде, хову тураларында баз-ла политиктиг ажалдын чугула хөпөңөөр: зоолунар, агитхууластар, көрүчүгү сабырларды чок, солун-сеткүү нөмүчүддүлөрүн организастааган. Сиген кезилдезинин үезинде агитас-массалыг ажыдын чугула ужур-дузын партия, комсомол эге организанылар чугула амы, ону баштайгы хуңерден эгелеп чөгүрү денелдеп тургузар ужурут.

Сиген кезилдезинин баштайгы хуңеринде чедишкенинин улам быжылап четистерин дүргөн узутувар чорук бө чугула кампанынча кыска хуусаада эртеринде улау дузын бөөр.

А. ЧИЧААН-ООЛ.

Колхозтун мал фермазында

СЭКП ТК-ның январь Пленуму мал ажылынын продуктуларын бүдүдөрүн көвүлөдүп таламы-биле улау сорулгаларын салган. Ол сорулгаларын амыдыралга боттандырар дээш Чаа-Хемдик районунуң «Искра» кезде ажал-агыл артерин колхозтун перспективтик планын ажаалдап кылган боттандырын эгелээн. Артердеги бүт-баран фермазы өрктөн чылдык июнь 5-де чедир 9 муң литр сүт сагган болза, бок чылдык июнь барде 20 муң 556 литр сүт сагдынтан.

Фермазын саар инектери 107. Оларын ажаалгаан, кемтерилгени болгаш олардын шынынын зоотехниктиг чоруктары бугулар чорудуп турар. Саар инектеринин ажаалдамын шыныгын чоручуу капын түнөлгөндө саалда хүн-бүрү бөлүп турар. Хуңде инек бүртүү 7—8 литр сүттү берип турар.

Колхоз күрүнөгө сүт, саржаж дүжүк чыл планын күүсеткен.

Х. ТОРЖУ.

Хойжулар болгаш тускай өртемчилер малдарын кемтерилгени болгаш ажаалга байдалын экижидип, оларын продуктуг шынарын ажыкжидип турар. Кутузов районун «Илгичинин чырыткымы» колхозтун хой каларчын А. Феостиков, ферма эргелеличи К. Курнышин болгаш каларчын уруу Сталинчы шаңналын лауреады Н. Ежова-Авдеевна үнелг чаш малды коруктуруп, фермаын малын баш санын көвүлөдүп турар. Фермаын үрелел ажал-агыл областа адаржып турар. Эрткен чылдын хой бургуңден бедик шынарын дүк кыргылдамы дөрт чүс грамм беден. 1954 чылда колхоз чий үлөтүрүнү бүдүрүгөнгө эр улау келер 4500-тен өзгөш эвес көстөмчө кишин ап болур ол хире бедик шынарым дүктү күрүнөгө дузагаан. Ферма чыл-бүрдө өске областтарын, автономнүт республикаларын колхозтарыга бирги черегинин кошкарларын чүс чедир салды турар.

Кошкин районун «Илгичин» колхозунун хой каларчын эш Катыкин, «Кызыл Юдуз» Буненный аттыг, Ф. Энгельс ферма болгаш өске-даа колхозтарынын фермаларын ажыдакчылары уксалыг хой ажылында бедик көргүтүлгөн чедип ап турар.
Хойларын Куйбышев уксалын 1954 чылдын Бүгү-эвеледиг кезде ажал-агыл делделгенине калбаа-биле көргүсөткен. Кутузов районун Чааев аттыг колхозтун хөпөңөөр турар, № 88 хой 1939 чылдын делделгенин көрүчүлдеринин со-нуургалын хаара туткан. Делделгенин чөпшөө болган хойлун денгизин 116 килограмм, он кыргын алган дүк алыг килограмм болуп турган. Кутузов районун Чааев аттыг колхозунун хой каларчын Н. Агаповтун эстеруп алганы № 180

Хойжулар болгаш тускай өртемчилер малдарын кемтерилгени болгаш ажаалга байдалын экижидип, оларын продуктуг шынарын ажыкжидип турар. Кутузов районун Чааев аттыг колхозтун хөпөңөөр турар, № 88 хой 1939 чылдын делделгенин көрүчүлдеринин со-нуургалын хаара туткан. Делделгенин чөпшөө болган хойлун денгизин 116 килограмм, он кыргын алган дүк алыг килограмм болуп турган. Кутузов районун Чааев аттыг колхозунун хой каларчын Н. Агаповтун эстеруп алганы № 180

Куйбышев область.

Тайбының Бүгү-делегей Ассамблеясының кыйгыры

Делегейин чарлышыны байдалдарында, хей-нигицини санал-онолыиң куаженишкенини ачыында оң чыдарыи дургузунда дөрт улуг күрүнелерин баштынаыи бир-ле дугайында ужуражыр деп турар. Оларга икки төрөлгетениң идегелери оноатыны турар. Оларын бири хүдэлгези болза, кайы-кайызына бүзүрешсе чорукту ажи этери болуп турар.

Алдан сес чурттарың төлөөкчилериң каттыштырган Тайбының Бүгү-делегей Ассамблеясы ханы чордурдөр, үсөл-болдурлары ыгалды тургажы, элөө хей чууга айтыргаларыи талазы-биле дугуржулга чедиң алдыны болуп болгаш хей-хей айтыргаларыи чугаалажышкынарны аргаы-биле бөгүн беси шиптерип болуп дөзрине бүзуредди тургускан.

Делегейин хей-нигицини санал-онолы күштүү политиказына уду, шериг блоктарына, чепселенишкенини өндере бүзүрениге болгаш атомнуг дайының айылыңың кыжамышкынына уду тургушкан. Жеңеа дугуржулганы, Индия-Кыдатта дайыныи дооолтуны, Баянжур конферецияны, Австралияи керөө-биле бажыгалтуган нейтралитети, Белград декларацияны—ол бүгү болза чазактарың туржунда илереткен хей-нигицини санал-онолың өттушкунунун үрө-түнедери-дир.

Ажып эртимес чордурдөзлөриң харааы-биле мынчага чедиң шиптирлетимейи алып келген чепселенишкенини дүжүрениң болгаш атомнуг чепсеткиң айтырымың талазы-биле болдур дугуржулга дөрге чууга чаагай тура-сөрүктүн айтырымы болуп турар кылдыр мычаар чоокшудажып келген.

Айны чок чорукту айтырымың талазы-биле Банжунг конференцияны хулуа алдынан принциптер бүдүн дште яма-бүрү нितिиз тургузугу чурттарың аразына тайбы кады-ажылдыга Кыдаттың болгаш Индияның чараныымыды биришкенинге үндөзлөнүп турар болуп дөзрине көргүсөң.

Бир эвес дөрт күрүнелерниң чөвүдө хуралы хей-нигицини санал-онолыи херексе алып болза, ол чөвүдө хурал бүгү европейжи күрүнелерин аймы чок чорук хандыртыган болгаш ол күрүнелер сырт эконоимктиң болгаш културлуг кады ажилдыгыны орукча кире бөрү мынды Европаыи тургузарыи баштайгы те-чазам болуп дөзрине Хельсинкиде Ассамблея көргүсөң. Мынды тургузугушкан кылдыр да шериг өвдөлүшкен даш-вар Германияны, герман милитаризмини катап төртүүшүшкүндөс магалдыгына Германияны катап каттыштыра-ры-биле холбалың.

Ол болмага дүштүр дөрт күрүнелерниң чөвүдө хуралы чугаалажышкынарны аргаы-биле кыдат ортудук Тайбын-дан (Формозадан) даштыкы шериглерни удурткан беткездер ужурулуг. Чөвүдө хурал болза индий-кыдат дугайында Же-нева дугуржулгаларыи хамаарыштыр шыгың хайгаралды караатар ужурулуг. Чөвүдө хурал болза Кытайшкан Нацпарл Организацияны бодунун составына Кыдат Улус Республикасы кириштирип тургаш өзүлүг бүгү делегейинң хара-ктерин болуп чорукту чедиң алдыныи аргаан ол Организацияга бөрү ужурулуг.

Мычаарга бир эвес соок дайыны кылып турар күштер ам-даа бар болза, олар дөрге дөрт улуг күрүнелерниң чоокшудажышкынына уду келдиң турар. Хельсинкиде Ассамблея делегейинң бүгү чурттарының хей-ниги санал-онолыи ол күштерге уурландыштыр турарыи болгаш чугаалажышкынарныи кыражкчилерин деткирениче кыйгырып тур.

Бир эвес боттарыныи мурунда чактыс нिति сорулган салып турар тайбыга мынакчалды күштер, чижээлөргө, тайбыи камгалагыи яны-бүрү шипчөшкенинери, христиан болгаш социал-демократтың улангышкыныи политиктиң улуг организацилары бүзүрешсе чорукту уууткар болгаш тайбыныи камгалаар дөш боттарыныи чөдөшкенинери каттыштыра болза, мычан тайбыныи керөө чедишкениң болуп.

Улулар аразың чордурдөзлөриң ба-зыи саямда шиптирлеп болуп, мычан улустарыи идегелери боттанар.

Тайбының Бүгү-делегей Ассамблеясында

ХЕЛЬСИНКИ. (СЭТА-ның тускай корр.). Тайбының Бүгү-делегей Ассамблеясында июль 27-деги хуралы Францияныи күш-ажалды бүгү-нिति конференцияныи чакыи секретары Ален де Жансун дарагалашкыны-биле ажыттыган. Оң Исландияныи медицина острларыи национал өвдөлүшкени төлөөкчиси дөргө Торвальд-сонга сес берген.

Садыгалажышкы болгаш култура ажы чорудулазгыи ачынында Совет Эвилелиниң болгаш Исландияныи улустары сөөлүг чыдарыи дугузунда бот-боттарын эл биришкен дөзрине Торвальдсон онайп демделгөн. Оң тамыкшыныи кайы-кайызына ажыгыгы аргыжытканы ачынында болдурар арганы болган.

Ийи удаа хан төгүшкүнуң дайыныи ареназ болган Бельгияныи улугу тайбыны күзөп турар деп белги профессор Анжор Андрэ айткан. Шериг чарыгалды-ры улустун ачкыне аар үргө болуп онаажып турар. Оң журуундан 180 муң мурундагы шериг албанылар Германияны чепселенирге уду болгаш атомнуг чепсетти хоругдар дөш туржуп турарыи боттарыныи национал конференцияныи илергейлөөр.

Бельгия болза, тайбыи сорулгаларга ажыган болуп уран руданыи хей курдаларыи деп Анжор демделгөн. Мычаарга ол байлаз Бельгияны кулашын алдырың үнөр дау болуп берген. Бельгияны болгаш АНШ-тың аразында керөөниң дугайың Андрэ тодаргай чутуалганы, үте дөрге Бельгия ол керөө өзүгар уран руданыи 90 хузуун Кытайшкан Штаттарже чорудуп турар.

Кыдат улустун тайбы дөш, улустар аразына кады ажыдажылга дөш депселени дугайың, Кыдат Улус Республиканыи эконоимктиң болгаш културлуг хөгүдөлүшкени дугайың Ассамблеяда кыдат төлөөлөрүи баштымы Мао Дуңь чутуалган.

Прага университетиниң геология профессору Громачка Ассамблея болза, тайбыи дөш демселде чүдүдүстүңүч чедишкени чедиң алдынан байлаада эршип турар деп медделгөн. Бир эвес санал-оноларныи хошту илеретилгени чур бүртүнгө чорудар болза, чоңуң ажак хей нуруузу чугаалажышкынарны болгаш тайбыи дугуржулганы камгалаар деп боттарыныи үнү көдүр ийек деп ол чутуалган.

Индия парламентиниң депутаты Сагиб Сингх Сокий бодунуң чутуазыи атомнуг болгаш водородту чепсеткиң айтырымы чутуалган. Ол атомнуг чепсетки хоругдар деп чутуалган болгаш радиоактивтиң чоруктуң айтырымы өөренип көргү дө делегейин доктаамал комиссияны КНО-нуң чакыңга тургузарын саналданы.

Германияныи социал-демократтың партияныи бекитүүнү Август Трапс оң партианыи париж дугуржулгаларына улурланган, үте дөрге, ол дугуржулгалар

Соңу-атлантика өвдөлүшкени Бармың Германияныи хандыкы кирирени көрүп, улуг күрүнелерин аразында чордурдөзлөрии ханымдалың, Германияныи чарыкшыныи менгешилп турар деп медделгөн.

Бармың Германияда чорудуп турар дагы чепселенишкенини политиканыи оратор шүгүчүлөп, коллективтиң аймы чок чоруктуң дугайында нити-европа керөөни чарары дөш туржуп турарыи чутуалган.

Суралгы француз ажыдакчы профессор Бернар Лаверв мынагы кайгамчык үрөдөкчи күштүү ядролуг чепсек туруп турар амгы байдалды бүгү улустарга дөш чүгө болза, тайбы болуп турар дөзрине онайлап демделгөн. Чөгүр улааның, чүрени кады болар каңың-да кичи тайбын талазакчыларыи шипчөшкениге каттыжып кирер ужурулуг деп профессор Лаверв чутуалган.

Оратор Совет Эвилелиниң тайбына мынакчалдыгы бүзүрелгени илередиң, сөөк дайыныга боттар дөзрине дугайында чутуалаарга бөгүн Францияда кым-да шипчылкпай турар деп немей чутуалган.

Улулар аразың политиканыи айтырыгыне сипкинен француз ажыдакчылар Совет Эвилели улустар аразыга хамаарыштыр болуңга алган чогуур хулаалганы оң санаында-ла кезеде сагын келгени билдиң турар деп ол чутуалган.

Чепселенишкенини дүжүрө дугайында дугуржулгалар, бүгү-нिति аймы чок чоруктуң дугайында керөөге, а ол ышкан Бармың болгаш Тен Европаныи элөө хей чурттарыныи нейтрализацияны азы биртөзү чутуалаарга шериг блоктарына кирешленишкени дугайында дугуржулгаларга улуг күрүнелерин а т салыр аргалымы дугайында түнөлдөп Лаверв кылган.

Ол улустарыи тайбыи кожа-хелбөе догуннаашкыны дөш, бүгү чурттарыниң национал хамаарышпас чоруну хүндүлөөр, Кореяныи, Вьетнамыи болгаш Германияныи национал катал каттыжышкыныи дөш туржуп турарыи чутуалган.

Оң сонда Норданияның төлөөкчиси Йорган Хабише санал берген. Империялидик күрүнелерин колония улустарыи дарлап турарыиң дугайы болгаш ол улустарыи боттарының хосталгазыи база хамаарышпас чоруну дөш демселени дугайы ол чутуалган. Империялициниң хождунгай чурттарың улустарыи кулашып алыр, оларныи политиктиң, эконоимктиң болгаш културлуг хөгүдөлүшкени моноктарга дөрү күзөл-чүктүлүн Хабише буруу шапкан. Мычаарга хождунгай чурттарга хамаарыштыр айынышкыныи кылды-лаа хемчетелери оларныи улустарыи колонияның дарлап хосталыр дөш шипчөшкени доктаалып шыдаас дөзрине ол демделгөн.

Швецияны чорудуп турарыи нейтралитет политиканыиң алаа берген артык

Хельсинкиге болган митинг

ХЕЛЬСИНКИ. Июнь 27-де кезе Хельсинкиде Хесперва паркыныга митинг болган, ону Тайбының Бүгү-делегей Ассамблеясыга холбаштыр тайбының филиалакчылары организастаан.

10 ажык муң кичи киришкен митингиңи Тайбының Бүгү-делегей Чөвүдөлүшкени кезигүүнү, «Улулар аразыга тайбыныи быгылаары дөш» делегейин Сталинчы шангалыиң лауреады Феликс Иверсен ажыткан.

Улуу төлөөкчилерниң Бүгү-кыдат хуралыныи доктаамал комитетиниң дарганын орадакчы Чөв Шү-тун Ассамблеяда кыдат төлөөлөрү болгаш 600 миллион кыдат улусту мурунда тайбына мынакчалдың фил улуска байыр чедириң, Финляндия биле Кыдат бот-бодундан мара-

даа турар, «тайбы дөш демсел бүгү-нिति болуп турар болгаш бистичи чүрөктөрии дөш келдөгүсөң».

Совет чогадычы А. Фадеевтиң чутуазыи олурушканын изни-биле уткуп, оң чутуазыи адеш часкажышкыны-биле каш удаа үтө кирип турганар.

Аразыга бодунуң чуртунуң чазан база чоргоаранышкыны-биле адап болуру тайбыга мынакчалдың элөө хей чурттарың тайбыи индизатвазы, а ол ышкыл яны-бүрү нацпарларныи тайбы дөш суралгы деткишкенини улустар аразыныи маргылдааларыи чугаалажышкынарныи аргаы-биле шиптирлеп болуп арганыи улустарың чүрөктөриңге идегели база дагы хайныктырган деп ол чутуалган.

Эргим фин аныктер! Фин улус бодунуң элөө алганы тайбыга мынакчалды туржунуң ачыында амыралдык тайбыи күженишкенини хөзөө артыра болгаш быгылаар талазы-биле ам бүгү делегейде шыгаратыңи ролду ойноп турар деп маңаа медделгөөр өөрүшкүңү болдум.

Бомбей университетиниң профессору Ко-санови, француз чогаалчы Керкор, Чилини мурунда депутаттар палатаныи дарганы турган Валентин Кастро, Суланың төлөөкчиси Абдулла Дивалло олар база митингге чүвө чутуалганар.

Ук митинг улустарыи найырамын болгаш тайбының керөөн бүгү күштер-биле камгалаар деп оларныи шиптирлөгү чорууну тодаргай көргүздөш болган. (СЭТА).

Югославияны, АКШ-тың, Англияны болгаш Францияны аразында чугаалажышкынар дугайында тускай дыңнады

БЕЛГРАД. июль 27. (СЭТА). Танж агентствелиниң дамытыканы болза:

Югославияны, АКШ-тың, Англияны болгаш Францияны төлөөкчилериниң чорутканы чугаалажышкынына хамаарыштыр дараазындагы тускай дыңнадыны бөгүн хүдүс Белградка чарлаан:

«Июнь 24-тең өгөдөш 27-ге чедиң Югославияныи даштыкы херектер талазы-биле күрөс секретарының дулаакчыы Прицтин, АКШ-тың, Кытайшкан Хаан чериниң болгаш Францияныи элчинериңиң аразына улустар аразыныи нити байдалыиң дугайында болгаш кайы-кайызыиң шуут эрге-ажыгыга хамаарыштыр айтыргаларыи талазы-биле Белградка чугаалажышкынар болуп эркен.

Ол чугаалажышкынар болза, барыиң талазы үш күрүнелерниң чазактарыиң төлөөкчилериниң болгаш Югославияныи чазакныи аразына туе-тус азы коллективтиң чурум-биле болгулаан элөө хей сүмөлөшкенинге улам мынайгы болзы болган.

Чүрөктин ханымныда кайы-кайымын билчир чоруктуң байдалыга эркен санал-онолар солчүшкуну чугаалажышкынарга чугаалажып көргөн улустар аразыныи яны-бүрү айтыргаларыи каңчар көөр талазы-биле дөрт күрүнелерниң чазактарыиң аразында чөшпөөр-жилген кады хемчөзүлгө-биле барын бадыткан. Ол чугаалажышкынар сөөлү үнөңи иштиде улустар аразыиң таарыкчалды болгашунарныга холбаш-тып онза журу-уткалы болган. Дөрт күрүнелерниң чазактары Кытайшкан

Нацпарл Организацияныиң Уставына дүштүр шиптирлетимейи айтыргаларны шиптирлерти таарыштыраы бүгү чурттарыи хамаарышпас чорукка, өч эртеге, бот кажгалага болгаш коллективтиң аймы чок чорукка эргелерин бүрүн хүндүлөөриге болгаш хүдөө көөргө үндөзлөнүп тайбыи аргалар-биле болгаш чугаалажышкынарныи аргаы-биле чедиң алдынан турар дөзрине дугайың дугуржуп алган. Олар айтыргаларыи мычаар шиптирлөөриңге иди бөрү төлөөдө, мурунку хөзөөр бүгү күженишкенинери салыр алаар.

Дөрт күрүнелерниң чазактары күштүг болгаш хамаарышпас Югославияныи бары база доду дөң эргенч байдалдыи оларныи аразына улам мынайгы кады ажыдажылга тайбыга болгаш доктаамал болуп чорукка иди бөрү дөзринеге быжык бүзүрелиң илергейлөө. Бүгү адырларда Балкан өвдөлүшкенин хөзүп турар үрө-түнедиг кады ажыдажылгазы чө бөмүрөөниң ол кезинге тайбының херөөне болгаш доктаамал болуп чорукка чугуза салышыи болуп деп олар санаан.

Санал-онолар солчүшкунуун ол арганы оларның аразына улам өки билчир чорукту чедиң алдырыга дулаан, база улустар аразыныи нити байдалыи улам мыай экидилериге болгаш бүгү делегейде тайбының херөөне иди бөрү деп олар санаан. Хей-хей адырларныи талазы-биле сөөлүг чыдарыи иштинде оларның аразында тургустунган өки харылдажур дөзрөө артар болгаш улам мыай хөзүүр дөзринеге олар бүзүрөнир».

Мурнуу-Африка Эвилелиниң улустарының конгресси

ЛОНДОН. Негрлерниң национал конгресси Мурнуу-Африка Эвилели, Мурнуу-Африка Эвилелиниң индий конгресси, Мурнуу-Африка Эвилелиниң өнүгү чүрт-такчыларыи организацияы болгаш Мурнуу-Африка Эвилелиниң демократтарыниң конгресси мынды дөрт политиктиң организацияларыи инициативы-биле чымылдырган Мурнуу-Африка Эвилелиниң улустарының конгресси июль 25—26 хүнеринде Йоханнесбург чогулуда кыштап деп хоорайжыгашка болуп эркен.

Конгресси чымылдырыгыга улуг бетелед ажыдарыи кылган. Чурттуң яны-бүрү районынагы хей саның митингери болгаш хуралдарыи организаастаан, ол митингелер болгаш хуралдарга конгресси сорулгаларыи тайылбырал, конгресске чугаалажыр саналдарыи кирип болгаш анаа баар төлөөлери сонгаан.

Конгресс ажыттыгыже чеди Мурнуу-Африка Эвилелиниң бүгү раса бөзүлгөчери болгаш барык бүгү чурттакчы чоңорунуң элөө каш муң төлөөлөрү чурттуг бүгү булуңтарында Кыштау хоорайжыгашка чыгып келген турган.

Хамааны хосталгаларыи, чурттуг бүгү чурттакчы чоңуң демократтың эргелери камгалагыча болгаш аймак-сөөк мылаар политикга уду угандыр ап чорудар хемчетелери конгресси төлөөлери чугаалажышкан. Конгресске чүвө чутуалган.

Мурнуу-корей армияныи шериг албанылары КУДР-нуң талазынче шилчип турар

ПХЕНЬЯН. Кэсондан Кореяны Тен телеграф агентствелиниң корреспонденти-ниң дамытыканын өзүгар алырга, мурнуу-корей армияныи солдаттарыи болгаш офицерлериңиң Корея Улус-Демократтык Республикаже шилчип кырылгыны сөөлү үдө болгулап турар. Июнь 18-те КУДР-нуң дөвискеринде Канон жокунуң Кымхва райоңуна ласкычаныи армияны биче сержантызы Гим Ха Сон Житүра-биле шилчип келген. Июнь 21-де ол-ла районга соңу талже мурнуу-корей армияныи сержантызы Дой Ен Гын, саперларныи хову бригадыныи политиктиң өөрөдлө илкерлеру, рота штабыныи бижөөчиси Иа Сен Су шилчип келген.

Төлөөлөр Мурнуу-Африка Эвилелиниң амгы чазан «Чөвүдөлүшкени болгаш дараалды» чазан деп демделгөөнөр.

Конгресси түнөлдө «хосталганы хартияны (кыйгырыи) хүдөө алган, мына политиктиң, эконоимктиң болгаш социал чүдөлөрүиң талазы-биле Мурнуу-Африка Эвилелиниң бүгү чурттакчыларыи дөң эргели чоруну тургузарыи нити негелделерин бажэон. «Хосталганы ол хартияны» болза, конгресси чымылдырымыи өгөдөкчилер болган организацияларыи мөө сонгаары ажык-чорудаларыиң үндөни болуп.

Рейтер агентствелиниң дамытыканы өзүгар алырга, конгресси чымылдырыгы болгаш оң ажыгыга бүгү талабы мөсиде ажурштарыи полиция орадакчы турган. Чурттуң яны-бүрү кезектеринде келир дөң элөө хей төлөөлөрү, негрлерниң национал конгресси дарганы Лутжуниң болгаш Мурнуу-Африка Эвилелиниң индий конгрессиңиң улуттукчуларыи бирөөзи Даду оларны конгресске олуруж дөзринеге полиция мөөдөктөп каан деп конгресс-тиң улуттукчулары дынаткан.

Июль 26-да, конгресси түнөлдө хуралыиң үнөңде чепсеткиң полиция конгрессиңиң хуралы болуп турган черин бүзүлөп, халлашыкы кылган. Конгресси-ниң 50 төлөөлөрүи тудуп хоругданы.

(СЭТА).

Мурнуу Кореяда чоңуң түрөңи аммыралыиң дугайыи, армияда тергилден турар дараалды болгаш пара-туралыи чоруктуң дугайыи Дой Ен Гын болгаш Иа Сен Су чутуалаанар. Ласкычаныи болуп «политиктиң өөрөдлөг» дөзрине чурттушкан, мурнуу-корей армияныи солдаттарына болгаш офицерлериңе кичи көөр хөө чок фашистид идеологияи суртаалдан, «соңу талже чаз походу» чайлаш чоңуң дугайында болдоды оларго бүзүрешти турар деп Дой Ен Гын дынаткан.

(СЭТА).

Анкарада турк-пакистан чугаалажышкынар

АНКАРА. «Халктың солунурун дынатканын өзүгар алырга, Анкара турк-пакистан чугаалажышкынар эгелөө, мында пакистан талдан камгалал министри генерал Айбө-Хан, даштыкы херектер мистерствөоуң секретары Рахим, пакистан армияныи кол штабыныи оперативта кидизияңи начальниги генерал Яхья-Хан, а турк талазында—Турцияныи камгалал министри Эдем Мендерсе баштаан төлөөлери кирип турар. Солунуң сөс-

тер-биле алмрга, ол чугаалажышкынар Пакистанныи турк-ирак керөөге кирерине чегирени болуп турар.

КАРАЧИ. Ассошиейтед Пресс өң Пакистан агентствелиниң дамытыканы өзүгар алырга, Айбө-Хан-биле турк төлөөлөрүиң аразында Анкарада чөрүп турар турк-пакистан чугаалажышкынар канчарга-да Пакистанныи турк-ирак керөөге ам каттыжып киреринге хамаарып турар.

(СЭТА).

Индияныи шериг-агаар күштериниң штабының начальниги ССРЭ-ге кел деп турар

ДЕЛИ. Совет чазактың чазакныи Индияныи шериг-агаар күштериниң начальниги ужур-чугуады шмай Мусервдиг бөзү индий офицер биле кады Совет Эвилелиге келгени кады ужур-чүгү байырамына ол деп турарын тускай дынаткан. (СЭТА).

Соңу-атлантика Эвилелиниң чөвүлелиниң сессияны чыылдырар деп турар

ПРИЖ. Фрэн Пресс агентствелиниң дамытыканы өзүгар алырга НАТО (Сөвүдөлүшкени эвилелиниң) чөвүлелиниң сессияы июль 16-да Парижага ажыттыларыи тускай чараан. НАТО-нуң чөвүлелиниң дыңнадында чугаалап турарыи болза «60 сессия Францияны; Англияны болгаш АКШ-тың даштыкы херектер ияктер дөриге Соңу-атлантика эвилелиниң талазы-биле оларныи өвдөлүшкенини санал-онолар солчүшкунуунуң Жюга болуп чөвүдө хуралга чедиң аргаы бөр».

(СЭТА).

АКШ—ССРЭ-ниң командаларының шыды маргылдааның ажыттыгы

Июнь 28-те Москвага, Эвилелиниң ханымныи Болоналарга залыга АКШ—ССРЭ-ниң шыдыра, маргылдааны болгаш ажыдышкыны болган. СССРЭ-ниң Министрлер Чөгүрүсү, онуң ичинде бүш-култура болгаш алыш-чылы комитеттиң даргаыи Чымыл Д. Постников маргылдаа хурды ажыткан. АКШ биле СССРЭ-ниң шыдыра организацияларыиң аразында шыдырады харылдаалар болгаш бот-боттарыи өнчү чөрү тургустунган деп ол чутуалган.

Совет Эвилелиниң шыдыра секцияныи мурундагы бүгү делегей маистер В. Аласторде салгыларга байыр чедириң Совет болгаш америка шыдырачыларыи ужуражышкыны чакыла болган деп өдемделгөн. Ажыттымыи турар маргылдаа шыдыра ажыдырымына улуң болушун болуп, маргылдааның бүгү, маргылдааның чедишкенинелер болза, В. Аласторде күзөң.

Америк шыдыра төлөөлөрүниң улугу, чугуу Р. Ривале сөс берген. Америка шыдырачыларыи мурунда ол найыраг ашагы хулаан алышыи дөш өөрү чөпгени илереткен.

Оң чутуалганы болза.—Өөрүшкү хүдөө алышыиында артык чүдө мурунда казан-даа ажуржыкыи көрбө мен. Москвага турган, уран-чугула болжак чогудалары-биле, төнө болжак културныи тураскаалдарыи аштурушканы чогудалгалары-биле хийе байлаз байгамчыктың чарасы райыи мөөн мурунда казан-даа көрүшкени немелел барып шыдавас-тыр.

Маргылдааның код арбитры, бүгү үтө дөң маистер М. Эйно (Голландия) чыгышгалдарга чымылганар изни-биле утканар.

Оң сонда Д. Постников маргылдаа дөш деп чаралаң. Ол АКШ-тың болза СССРЭ-ниң шыдыра командаларыиң ажытувирни төлөөп турар.

Американыи Кытайшкан Штоттарыи болгаш Совет Эвилелиниң күрүме жижи лери марадың күстөккө.

Шыдыра маргылдааныиң бидиг селмышкыны июль 29-та болган. СССРЭ-ниң шыдыра командалы америка шыдырачыларыи бири хөтө фигураларыи өтүн шилчип алыр эргели талыскан. Америк команда агып шилчип алган. Ийи-гаш маргылдааны бири хүдөөдө С. Шешевский (АКШ) М. Ботвинниж-ба (СССР) ойнаан.

Июль 29-та Москвага, Эвилелиде Бакинныи колоннады залыга СССРЭ—АКШ-тың шыдыра маргылдааны эгелөө. Маргылдаа хей саның көрүчүлөрүи бөдү дөш хөдөө тудуп турар.

Баштайгы бири салышкынарга шешекчи-биле Ботвинник, Смыслов, Бисгайер, Эванс-биле Бронштейн, биле Д. Бирр, Р. Бирр-биле Керес, сян-биле Горюхи, Кэжлан-биле Т. Котов-биле Стейнер ужурашкан.

Бир дугарында Эванс-биле Бронштейн ойнаан хайым болуп дөш АКШ-тың чемпиону Бисгайер прессе Смысловка дөртен үш иштиде берген, америка шыдырачыи Горюхи иштиде Петросяңга уттурган. Керекти иштиде Стейнер и